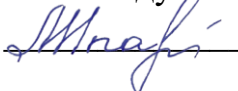

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри

 Марія ШПАК

Протокол № 1 від 01 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Галузь знань	<u>А Освіта</u> (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	<u>А3 Початкова освіта</u> (код і найменування спеціальності)
Освітня програма	<u>Початкова освіта</u> (найменування освітньої програми)

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інновації в початковій освіті» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Початкова освіта» за спеціальністю АЗ Початкова освіта галузі знань А Освіта.

Розробник:

ОНИШКІВ Зіновій – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Початкова освіта
2	Спеціальність	А3 Початкова освіта
3	Галузь знань	А Освіта
4	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Форма навчання	Денна, заочна
6	Статус дисципліни	Обов'язкова
7	Мова навчання	Українська
8	Курс	1
9	Семестр	2
10	Обсяг дисципліни в кредитах	3 кредити ЄКТС
11	Кількість змістових модулів	2
12	Загальна кількість годин	90 год.
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 30 год. Заочна форма – 18 год.
14	Лекції (год.)	Денна форма – 14 год. Заочна форма – 10 год.
15	Практичні заняття (год.)	Денна форма – 16 год. Заочна форма – 8 год.
16	Самостійна робота (год.)	Денна форма – 60 год. Заочна форма – 72 год.
17	Вид ІНДЗ	Практичне завдання
18	Форма підсумкового контролю	Екзамен

Частка годин аудиторних занять становить (%):

для денної форми навчання – 33;

для заочної форми навчання – 20

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є «Інновації в початковій освіті» є ознайомлення магістрантів з інноваційними підходами до організації освітнього процесу в початковій школі.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Інновації в початковій освіті» передбачає формування у здобувачів таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі у сфері початкової освіти.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК 4. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК 5. Здатність до педагогічного партнерства в професійній та науковій діяльності, саморозвитку та навчання впродовж життя.

СК 7. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти.

СК 10. Здатність створювати і впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі початкової освіти.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких результатів навчання:

ПРН 1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН 3. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище початкової школи, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН 7. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПРН 8. Знати види інтеграції в навчанні, підходи до інтегрованого навчання учнів; застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки і проведення навчальних занять.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни «Технології навчання математичної освітньої галузі в початковій школі», «Технології навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», «Технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» в початковій школі», Технології навчання технологічної та мистецької освітніх галузей у початковій школі», «Підручник для початкової школи: дидактико-методичний аспект» є *пререквізитами* до освітнього компонента «Інновації в початковій освіті».

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інновації у навчанні молодших школярів

Тема 1. Загальні засади інноваційної діяльності в освіті

Інноваційність як ознака сучасності. Сутність педагогічної інноватики. Структура педагогічної інноватики. Класифікація педагогічних нововведень.

Нормативно-правове забезпечення інноваційних процесів в освіті: Закон України «Про інноваційну діяльність», Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад.

Джерела інноваційного розвитку. Підготовка вчителя до інноваційної діяльності.

Тема 2. Інновації у змісті навчання учнів початкової школи

Державний стандарт початкової загальної освіти та його реалізація на сучасному етапі розвитку освіти (регіональний та шкільний компоненти освіти).

Створення авторських навчальних планів, навчальних програм, підручників.

Авторська школа М. Чумарної «Тривіта»: українознавча модель. Змістові компоненти авторської інтегрованої програми М. Чумарної «Світ малого українця»: українська казка (дошкільне виховання від 4 до 6 років), «Світовид» (інтегрований курс природознавства та народознавства), «Живе слово» (українська мова та література, народна творчість, уроки творчості), математика.

Авторська школа М. П. Гузика: суть, мета та основні завдання; макроструктура освітнього середовища. Академічна багатoproфільна багаторівнева школа. Стратегії навчання в різних освітніх підрозділах: профільна група молодших школярів, які тимчасово відстають у навчанні; профільна група дітей, які випереджають найвищий темп проходження шкільних програм у початковій школі.

Програма «Крок за кроком» та її потенційні можливості для розробки особистісно орієнтованої моделі початкової освіти в Україні. Інтеграції змісту освіти у програмі «Крок за кроком». Конструювання змісту навчання на засадах цілісності і системності. Засвоєння змісту навчання в умовах діалогу. Індивідуалізація навчання в процесі реалізації програми «Крок за кроком».

Компоненти моделі програми «Крок за кроком» для початкової школи: а) участь родини; б) методи індивідуального підходу до дитини; в) створення навчального середовища та тематичне конструювання змісту; г) постійна перепідготовка та методична підтримка вчителів.

Тема 3. Інноваційні підходи до використання методів навчання

Методи і прийоми навчання в педагогіці Ш. О. Амонашвілі.

Методи розвитку мислення учнів у досвіді роботи В. Б. Едігея.

Методика диференціації навчальної діяльності молодших школярів у досвіді

роботи С. П. Логачевської.

Інтерактивні методи навчання (карусель, акваріум, мікрофон, мозковий штурм та інші), їх характеристика, особливості використання у початковій школі.

Метод проектів. Методика роботи над навчальним проектом.

Методи навчання в Українській школі ейдетики.

Тема 4. Вдосконалення форм організації навчання

Нестандартні уроки, їх види (урок-подорож, урок-звіт, урок-змагання, урок-гра, урок-казка та ін.), особливості організації та проведення у початковій школі.

Інтегровані уроки. Інтерактивні уроки.

Тема 5. Інноваційні підходи у системі оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи

Проблема оцінювання навчальної діяльності учнів у наукових дослідженнях Ш. О. Амонашвілі.

Оцінювання навчальної діяльності учнів 1-4 класів. Формувальне і підсумкове оцінювання учнів початкової школи. Оцінювальне судження, способи його використання.

Тема 6. Нова Українська школа: основні особливості функціонування

Концепція Нової української школи. Ранкові зустрічі. Адаптація учнів першого класу до навчання в школі. Організація освітнього простору НУШ. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів 1–4 класів. Навчальне обладнання для НУШ.

Змістовий модуль 2. Інновації у вихованні молодших школярів та засобах організації освітнього процесу

Тема 7. Інноваційні підходи у системі виховання молодших школярів

Концептуальні засади основних орієнтирів виховання учнів 1-11 класів закладів загальної середньої освіти України.

Мета та основні принципи виховання (принцип національної спрямованості, принцип культуровідповідності, принцип цілісності, акмеологічний принцип, принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії, принцип адекватності виховання до психологічних умов розвитку особистості, принцип особистісної орієнтації, принцип превентивності, принцип технологізації).

Зміст виховання. Виховний простір розвитку особистості. Структура виховної моделі національного виховання.

Нетрадиційні форми організації виховної роботи з молодшими школярами.

Тема 8. Інноваційні засоби навчання та виховання учнів початкової школи

Комп'ютерна мультимедія як засіб навчання. Аудіовізуальні засоби навчання.

Особливості застосування комп'ютерно-інноваційних технологій у навчанні та вихованні учнів початкової школи.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усьо го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	пр	лаб.	ін д.	с.р		л	пр	лаб.	ін д.	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Інновації у навчанні молодших школярів												
Тема 1. Загальні засади інноваційної діяльності в освіті	10	2	2			6	10	1	—			9
Тема 2. Інновації у змісті навчання учнів початкової школи	12	2	4			6	12	1	4			7
Тема 3. Інноваційні підходи до використання методів навчання	12	2	4			6	12	2	2			8
Тема 4. Вдосконалення форм організації навчання	10	2	—			8	10	1	—			9
Тема 5. Інноваційні підходи у системі оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи	10	2	2			6	10	1	—			9
Тема 6. Нова Українська	16	2	—			14	16	2	—			14

школа: основні особливості функціонування												
Змістовий модуль 2. Інновації у вихованні молодших школярів та засобах організації освітнього процесу												
Тема 7. Інноваційні підходи у системі виховання молодших школярів	10	1	–			9	10	1	–			9
Тема 8. Інноваційні засоби навчання та виховання учнів початкової школи	10	1	4			5	10	1	2			7
Усього годин	90	14	16			60	90	10	8			72

5.3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна/заочна)
1	Тема 1. Загальні засади інноваційної діяльності в освіті	2/1
2	Тема 2. Інновації у змісті навчання учнів початкової школи	2/1
3	Тема 3. Інноваційні підходи до використання методів навчання	2/2
4	Тема 4. Вдосконалення форм організації навчання	2/1
5	Тема 5. Інноваційні підходи у системі оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи	2/1
6	Тема 6. Нова Українська школа: основні особливості функціонування	2/2
7	Тема 7. Інноваційні підходи у системі виховання молодших школярів	1/1
8	Тема 8. Інноваційні засоби навчання та виховання учнів початкової школи	1/1

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна/заочна)
1	Основи інноваційної діяльності в освіті	2/–
2	Особливості реалізації програми «Крок за кроком» у початковій школі	2/2
3	Авторська школа М. П. Гузика	2/2
4	Інноваційні підходи у використанні методів навчання у досвіді роботи педагогів-новаторів	2/2
5	Інтерактивні методи навчання молодших школярів	2/–
6	Інноваційні підходи у системі оцінювання навчальних досягнень учнів	2/–
7	Особливості використання комп'ютерних технологій у початковій школі	4/2

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна/заочна)
	Тема 1. Загальні засади інноваційної діяльності в освіті 1. Підготовка вчителя до інноваційної діяльності. Література 1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. С.7-36.	6/9
	Тема 2. Інновації у змісті навчання учнів початкової школи 1. Змістові компоненти авторської програми М. Чумарної «Світ малого українця». Література 1. Чумарна М.І. Авторська школа Марії Чумарної «ТРИВІТА»: українознавча модель. <i>Моделі розвитку сучасної української школи: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 11-13 жовтня 2006 р., Черкаси – Сахнівка.</i> Київ: СПД Богданова А. М., 2007. С.161-173.	6/7
	Тема 3. Інноваційні підходи до використання методів навчання 1. Інтерактивні методи навчання, їх характеристика,	6/8

	особливості використання у початковій школі. Література 1. Пометун О.І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник /за ред. О. І. Пометун. Київ: Видавництво А.С.К., 2004. 92 с.	
	Тема 4. Вдосконалення форм організації навчання 1. Інтегровані уроки. Література 1. Іванчук М. Інтегрований урок як специфічна форма організації навчання. <i>Початкова школа</i>. 2004. № 5. С. 10 – 13.	8/9
	Тема 5. Інноваційні підходи у системі оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи 1. Проблема оцінювання навчальної діяльності учнів у наукових дослідженнях Ш.О.Амонашвілі. Література 1. Амонашвілі Ш.О. Школа життя. Хмельницький: Подільський культурно-просвітительський центр ім. М. К. Реріха, 2002. 172 с.	6/9
	Тема 6. Нова Українська школа: основні особливості функціонування 1. Ранкові зустрічі. Література 1. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. Київ: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» . 54 с.	14/14
	Тема 7. Інноваційні підходи у системі виховання молодших школярів 1. Нетрадиційні форми організації виховної роботи з молодшими школярами. Література 1. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти. Київ: СПД «Цудзинович Т.І.», 2007. 204 с.	9/9
	Тема 8. Інноваційні засоби навчання та виховання учнів початкової школи 1. Особливості застосування комп'ютерно-інноваційних технологій навчання у початковій школі.	5/7

	Література 1. Дорошенко Ю.О., Листопад Н. П. Особливості застосування комп'ютерно-інформаційних технологій навчання математики в початковій школі. <i>Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. Збірник наукових праць</i> /Ред.кол.: Л.І.Даниленко (гол.ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.184 -189.	
--	--	--

5. 6. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Підготувати конспекти уроків з навчальних предметів (за вибором):

- конспект інтерактивного уроку;
- конспект особистісно-орієнтованого уроку;
- конспект інтегрованого уроку;
- конспект нестандартного уроку.

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: лекції (традиційні, проблемні); семінари та семінари-дискусії; консультації (індивідуальні та групові); самостійна робота здобувачів освіти; індивідуальні навчально-дослідні завдання; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ.

Методи навчання: словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, інструктаж; наочні методи: демонстрація, ілюстрація, використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів; практичні методи: розв'язування ситуаційних завдань; проблемно-пошукові методи: проблемний виклад, інтерактивні методи: кейс-метод, дебати, круглий стіл; метод проєктів; метод аналізу конкретних ситуацій (*case study*); інформаційно-комунікаційні методи із застосуванням онлайн-ресурсів.

Вивчення навчальної дисципліни та обрані форми та методи навчання сприяють формуванню м'яких навичок здобувачів.

1. Дебати, метод аналізу конкретних ситуацій, круглий стіл розвивають навички аргументації, слухання та критичного мислення. Дебати стимулюють здобувачів розглядати різні погляди і аргументувати свою позицію.
2. Інтерактивне навчання. Використання інтерактивних платформ і технологій, таких як онлайн-курси, вебінари, ігри та віртуальні симуляції, дозволяє студентам розвивати адаптаційні та технічні навички, а також підвищувати креативність.
3. Проєктне навчання сприяє розвитку критичного мислення, комунікації, командної роботи та креативності. Проєкти дозволяють студентам працювати над реальними завданнями, де потрібно розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими та презентувати свої ідеї.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Інновації в початковій освіті» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарському заняттях та під час виконання ними завдань самостійної роботи;
- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістових модулів;
- оцінка за ІНДЗ;
- підсумковий контроль проводиться у формі підсумкового письмового іспиту у термін, визначений графіком підсумкового контролю.

8. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль: *поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;*
- проміжний (модульний) контроль: *модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;*
- підсумковий (семестровий) контроль: *підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (у термін, визначений графіком підсумкового контролю).*

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Політика оцінювання

Поточне оцінювання.

Критерії оцінювання на практичному занятті

За роботу на практичному занятті студент може отримати максимум 5 балів.

5 балів: студент демонструє ґрунтовні знання теоретичного матеріалу заняття в повному обсязі, вільно висловлює думку з проблемних питань заняття, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

4 бали: студент демонструє повні, систематичні знання з семінарського заняття, вільно висловлює думку з проблемних питань заняття, самостійно аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу студент допускає несуттєві помилки.

3 бали: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях заняття, допускає суттєві помилки під час викладу матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

2 бали: студент демонструє фрагментарні знання теоретичного матеріалу заняття, що складає менше 50 % необхідного обсягу, припускається принципових помилок у розкритті питань, не знає основної термінології, не вміє логічно висловлюватися.

1 бал: студент демонструє фрагментарні знання теоретичного матеріалу заняття, які є частково правильними; відповідь містить суттєві помилки в аналізі подій, явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.

0 балів: студент не володіє знаннями з практичного заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Максимальна оцінка — **10 балів**.

10-8 балів ставиться за умови, якщо:

- конспект уроку побудований методично правильно;
- чітко сформульовано мету і завдання уроку;
- підібрано комплекс вправ адекватно до завдань уроку та етапу заняття;
- уміло поєднано технології, методи навчання, колективну та індивідуальну роботу учнів, враховано диференційований підхід;
- правильно розподілено час уроку;
- конспект написано грамотно;
- правильно передбачено використання засобів наочності.

7-6 балів ставиться за умови, якщо урок відповідає основним вимогам, що ставляться до уроку, проте має певні недоліки, зокрема:

- допущені помилки у формулюванні уроку;
- побудова уроку не відповідає його меті та завданням;
- відсутня логіка в пропонованому комплексі вправ;
- присутні граматичні, орфографічні й стилістичні помилки у написанні конспекту.

5-4 балів ставиться за умови, якщо:

- мета і завдання уроку сформульовані з помилками або неповно;
- на уроці недостатньо поєднується технології навчання, індивідуальна і колективна робота учнів;
- переважають словесні методи викладу навчального матеріалу;
- не враховано використання засобів наочності, порушені вимоги до їх використання;
- є граматичні, орфографічні і стилістичні помилки.

3-0 балів ставиться за умови, якщо:

- мета і завдання уроку сформульовані неправильно;
- конспект уроку побудований методично неправильно;
- тип і структура уроку не відповідають його меті;
- допущені помилки у викладі навчального матеріалу;
- не досягається намічена мета уроку.

Модульний контроль. Змістовий модуль 1 включає бали за відповіді на семінарських заняттях (5 балів) та письмову відповідь на питання вивчених тем (Т. 1-6) (30 б.). Змістовий модуль 2 включає відповіді на семінарських заняттях (5 балів) та письмову відповідь на питання вивчених тем (Т. 7-8) (20 б.).

Критерії оцінювання письмових відповідей.

Змістовий модуль 1. Максимальна оцінка за питання 15 балів.

15-11 балів. Питання розкрито правильно, ґрунтовно, повно.

10- 7 балів. Питання розкрито правильно, допущено 1-2 неточності, окремі аспекти не повністю розкриті.

6-4 бали. Питання в основному правильно розкрито, допущено 1-2 помилки, окремі неточності

3-2 балів. Питання розкрито частково.

1-0 балів. Питання не розкрито або відповідь відсутня.

Змістовий модуль 2. Максимальна оцінка за питання 10 балів.

10-8 балів. Питання розкрито правильно, ґрунтовно, повно.

7- 5 балів. Питання розкрито правильно, допущено 1-2 неточності, окремі аспекти не повністю розкриті.

4-2 бали. Питання розкрито частково.

1-0 балів. Питання не розкрито або відсутнє.

Підсумковий контроль. Письмові відповіді на два питання вивченого матеріалу тем 1-8. Максимальна оцінка за питання – 15 б.

Критерії оцінювання письмових відповідей.

15-11 балів. Питання розкрито правильно, ґрунтовно, повно.

10- 7 балів. Питання розкрито правильно, допущено 1-2 неточності, окремі аспекти не повністю розкриті.

6-4 бали. Питання в основному правильно розкрито, допущено 1-2 помилки, окремі неточності.

3-2 балів. Питання розкрито частково.

1-0 балів. Питання не розкрито або відповідь відсутня.

Розподіл балів, які отримують студенти

Модульний контроль		ІНДЗ	Екзамен	Сума
Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	10		
35	25		30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ЄKTC100-бальна	Оцінка ЄKTC літерна	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
100-90	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
84-75	C		
74-65	D	задовільно	
64-60	E		
35-59	FX	незадовільно	незараховано
0-34	F		

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. У випадку виникнення **конфліктних ситуацій**, керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Політика щодо академічної доброчесності: Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка». Списування під час написання контрольних робіт є забороненим. Доцільність та дозвіл використання мобільних пристроїв визначається викладачем у кожному конкретному випадку під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

У процесі вивчення дисципліни «Інновації в початковій освіті» при використанні систем ШІ обов'язково дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Мультимедійний проектор – демонстрація презентацій.
2. Ноутбук – демонстрація відеозаписів навчальних матеріалів;
3. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення в MOODLE — опорні конспекти лекцій, нормативні документи, методичні рекомендації до проведення практичних занять, завдання для самостійної роботи.

4. Відеозаписи; навчальний посібник для студентів педагогічних вузів «Інновації в змісті початкової освіти» (упорядник З. М. Онишків); нормативні документи Міністерства освіти і науки з питань інноваційної діяльності.

12. Рекомендована література

Основна

1. Алфімов Д.В. Інноваційна освітня система: шляхи відродження. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*: збірник наукових праць / ред. кол. Л. І. Даниленко та ін. Київ: Логос, 2000. С. 158 – 160.
2. Аналітичний звіт про моніторингове дослідження якості навчальних досягнень у початковій школі (4 клас). *Початкова школа*. 2006. № 2. С. 1 – 4.
3. Антощук Є.В. Учимося запам'ятовувати і пригадувати: Швидка педагогічна допомога від Української школи ейдетики «Мнемоза». Київ: Вирий, 2007.
4. Бачинська Є.М. Механізм формування інноваційного освітнього простору в регіоні. *Педагогіка і психологія*. 2007. № 1. С. 79 – 89.
5. Бібік Н.М. Теоретичні засади моделі особисто орієнтованого навчання за програмою «Крок за кроком». *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць / ред. кол.: Л.І. Даниленко (гол. ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.134 – 138.
6. Біда О. Структура і методика інтерактивного уроку. *Початкова школа*. 2007. № 7. С.17 – 19.
7. Буркова Л.В. Класифікація педагогічних інновацій як елемент механізму управління інноваційним процесом в освіті. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*: збірник наукових праць / ред. кол. Л.І. Даниленко та ін. Київ: Логос, 2000. С. 231 – 238.
8. Ващенко Л. Зміст і структура інноваційного педагогічного процесу. *Інноваційна діяльність ЗНЗ* / упоряд. Л. Галіцина. Київ: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2005. С.59–70.
9. Волченкова Г. Програма «Крок за кроком»: здобутки й перспективи. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць /ред. кол.: Л.І. Даниленко (гол. ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.138 – 144.
- 10.Гордуз Н. Нестандартні форми навчання молодших школярів на уроках рідної мови. *Початкова школа*. 2003. № 4. С.1 – 4.
- 11.Гузик М. Макро- і мікроструктура Авторської школи М. П. Гузика. *Відкритий урок. Пляди*. 2007. № 9 – 10. С.15 – 23.
- 12.Гузик М. Профільне навчання: як організувати, не зруйнувавши школу. Київ: Ред. загальнопед. газ., 2005. Ч.1. 112 с.
- 13.Давиденко В. Використання інтерактивних прийомів навчання на уроках у 1 класі. *Початкова школа*. 2004. № 1. С.17 – 18.
- 14.Даниленко Л. Новизна, яка істотно змінює результати. Теоретичні основи управління 12-річною школою як інноваційним закладом освіти. *Інноваційна діяльність ЗНЗ* /упоряд. Л. Галіцина. Київ: Вид.дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2005. С.50 – 51.
- 15.Даниленко Л. Управління процесом здійснення інноваційної діяльності в

- системі ЗСО. *Інноваційна діяльність ЗНЗ* / упоряд. Л. Галіцина. Київ: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2005. С.38 – 41.
16. Даниленко Л.І. Основні проблеми освітньої інноватики в сучасній теорії і практиці. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць / Ред. кол.: Л.І. Даниленко (гол.ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.6 – 11.
 17. Державний стандарт початкової освіти. Затверджено Кабінетом Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
 18. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
 19. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. Київ: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» . 54 с.
 20. Дорошенко Ю.О., Листопад Н. П. Особливості застосування комп'ютерно-інформаційних технологій навчання математики в початковій школі. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць / Ред.кол.: Л.І.Даниленко (гол.ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.184 -189.
 21. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
 22. Закон України «Про інноваційну діяльність». 4 липня 2002 р. URL: www.gdo.kiev.ua
 23. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». 16 січня 2003 р. URL: www.gdo.kiev.ua
 24. Іванішена С. Форми та методи інтерактивного навчання. *Початкова школа*. 2006. № 3. С.9 – 11.
 25. Іванчук М. Інтегрований урок як специфічна форма організації навчання. *Початкова школа*. 2004. № 5. С. 10 – 13.
 26. Інновації у сучасній початковій школі / упоряд. З. М. Онишків. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2010. 254 с.
 27. Інноваційні технології навчання в початковій школі /автори-упорядники: В. П. Телячук, О.В. Лесіна. Харків: Вид.група «Основа»: «Тріада+», 2007. 240 с.
 28. Калачникова О. Практика ейдетики. Київ: Шкільний світ: Початкова освіта. 2006. № 3.
 29. Карнаух Т. Впровадження інтерактивних методів навчання на уроках читання. *Початкова школа*. 2005. № 11. С.5 – 8.
 30. Козлова О.І. Основні стратегії педагогічного впливу при традиційному та інноваційному підходах до навчання. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*: Збірник наукових праць / ред. кол. Л.І. Даниленко та ін. Київ: Логос, 2000. С. 239 – 245.
 31. Логачевська С.П. Дійти до кожного учня /за ред. О. Я. Савченко. Київ: Радянська школа, 1990. 158 с.
 32. Методичні рекомендації щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу у Новій українській школі. Наказ Міністерства освіти і науки України №923 від 20.08.2018 р. URL: <https://www.schoollife.org.ua/pro->

- [zatverdzhennya-metodychnyh-rekomendatsij-shhodo-organizatsiyi-osvitnogo-prostoru-novoyi-ukrayinskoyi-shkoly/](https://imzo.gov.ua/2018/03/25/nakaz-mon-vid-23-03-2018-283-pro-zatverdzhennya-metodychnyh-rekomendatsij-shhodo-organizatsiyi-osvitnogo-prostoru-novoyi-ukrayinskoyi-shkoly/).
33. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи. Наказ МОН України № 283 від 23.03.2018 р. URL: <https://imzo.gov.ua/2018/03/25/nakaz-mon-vid-23-03-2018-283-pro-zatverdzhennya-metodychnyh-rekomendatsij-schodo-orhanizatsiji-osvitnoho-prostoru-novoji-ukrajinskoji-shkoly/>
 34. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 р. № 813. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shhodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
 35. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / за заг. ред. О.І. Локшиної. Київ: К. І. С., 2004. 128 с.
 36. Нестандартні уроки в початковій школі / упоряд. О. Кондратюк. Київ: Ред. загальнопедагогічної газети, 2005. 128 с.
 37. Нечипоренко О. Таємниця «школи ейдетики». *Початкова школа*. 2008. № 6. С.57 – 60.
 38. Нова українська школа: порадник для вчителя. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8VWuhwv1B2U>.
 39. Онишків З. М. Інтеграція навчання в Новій українській школі: досвід та перспективи впровадження. *Нова українська школа: теорія і практика реалізації інтегрованого підходу*: Матеріали міжнародної наукової конференції. Тернопіль: Вектор, 2018. С. 35–37.
 40. Онишків З. М. Мультимедіа в початковій школі. *Початкова школа*. 2012. № 5. С.48 – 51.
 41. Онишків З. М. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до інноваційної діяльності. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Педагогіка і психологія: 36. наук.праць. Випуск 28 /Редкол.: М.І. Сметанський (голова) та ін. Вінниця: ТОВ фірма «Пленер», 2009. С.365 – 369.
 42. Онишків З. М. Різноманітність форм організації навчання в умовах української малочисельної школи. *Людинознавчі студії*. Серія «Педагогіка». № 9/41. Дрогобич, 2019. С.27–37.
 43. Онишків З., Онишків О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у практиці роботи вчителів початкових класів. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Професійна діяльність учителя в умовах цифрової трансформації освіти». Хмельницький ОІППО. Хмельницький. 7 квітня 2022. С.249-251. URL: <https://hoippro.km.ua/wp-content/uploads/2022/05/Zbirnyk04-05-22.pdf>.
 44. Онишків З.М. Змістовий компонент підготовки майбутніх учителів до впровадження освітніх інновацій у початковій школі. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: збірник наукових*

- праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 15 (58). Рівне : РДГУ, 2017. С. 155– 157.
45. Онопрієнко О.В. Нова українська школа: інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. Харків: Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
 46. Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України. Програма. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 80 с.
 47. Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад. *Інноваційна діяльність ЗНЗ* / упоряд. Л. Галіцина. Київ: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2005. С.33 – 37.
 48. Пометун О.І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник /за ред. О. І. Пометун. Київ: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
 49. Ротаєнко П.А., Самойленко Н.І., Дорошенко Ю.О. Комп'ютерна мультимедія як засіб навчання. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць; ред. кол.: Л.І.Даниленко (гол. ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.175 – 180.
 50. Сім навчальних зон, які повинні бути в кожному класі. URL: <http://pedpresa.ua/161857-7-navchalnyh-zon-yaki-povynni-but-y-u-kozhnomu-klasi.html>.
 51. Софій Н. «Крок за кроком» – програма для дітей та їх сімей: Підготовка нового покоління для життя у новому демократичному суспільстві. *Початкова школа*. 1998. № 11. С.53.
 52. Софій Н. Навчання демократії за освітньою концепцією «Крок за кроком». *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць / ред. кол.: Л.І. Даниленко (гол. ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.149 –155.
 53. Химинець В.В. Інновації в сучасній школі. Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2004. 165 с.
 54. Чашко Л.В. Аудіовізуальна інформація як інноваційний засіб навчання. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць / ред. кол.: Л.І. Даниленко (гол. ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.180 – 184.
 55. Черней С. Інноваційні засоби навчання як об'єкт проектно-методологічної роботи в педагогіці. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*: Збірник наукових праць / ред. кол. Л.І. Даниленко та ін. Київ: Логос, 2000. С. 195 – 199.
 56. Чернявська Н.Л. Програма «Крок за кроком»: новий тип взаємин з родиною. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць / ред. кол.: Л.І. Даниленко (гол. ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.144 – 149.
 57. Чумарна М.І. Авторська школа Марії Чумарної «ТРИВІТА»: українознавча модель. *Моделі розвитку сучасної української школи*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 11–13 жовтня 2006 р., Черкаси – Сахнівка. Київ: СПД Богданова А.М., 2007. С.161 – 173.
 58. Шевчук І., Котельник Л. Використання інтерактивних технологій на уроках математики в початкових класах. *Початкова школа*. 2005. № 8. № 8. С.33 – 35.

Допоміжна

1. Сейфер Стефен, Батман Меріан. Індивідуалізація навчання дітей молодшого віку. Київ: Міжнародний фонд «Відродження», 2001. 197 с.
2. Сафіулін В.І. Інноваційний пошук нових технологій навчання. *Інноваційні пошуки в сучасній освіті* / за ред. Л.І. Даниленко, В.Ф. Паламарчук. Київ: Логос, 2004. С. 53 – 64.
3. Остапчук О.Є. Інноваційні процеси в освіті: пошук істини триває. *Підручник для директора*. 2003. № 4. С.3 – 8.
4. Остапчук О. Методологія інноваційних процесів – крок до розуміння сутності. *Рідна школа*. 2004. Листопад. С.3 – 6.
5. Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект: науково-методичний посібник / за ред. Л. Даниленко. Київ: Логос, 2001. 185 с.
6. Кириленко С., Косарева Н. Авторська програма виховної роботи з учнями 1-4 класів «Паростки надії». *Початкова школа*. 2006. № 2. С.47 – 49.

13. Інформаційні інтернет-ресурси

1. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки України.
2. www.tnpu.edu.ua – сайт Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
3. www.nbuv.gov.ua – сайт бібліотеки ім. Вернадського.

14. Перелік рекомендованих ресурсів з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту

Для досягнення програмних результатів навчання та набуття компетентностей з освітнього компоненту здобувачі освіти можуть проходити курси, тренінги, семінари, майстер-класи, воркшопи тощо, які будуть проводитися в період вивчення дисципліни «Інновації в початковій освіті», за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту, його окремих тем та/або модулів.

15. Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, через корпоративну електронну пошту та систему дистанційного навчання. Консультації проводяться згідно з графіком або за попередньою домовленістю.

У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен повідомити викладача та відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.